

**MAVZU: ME'DA OSTI BEZI GORMONLARI.PREPARATGA QARSHI  
DORI VOSITALAR**



***O'zganova Matlubaxon To'lanovna***

*Xo'jaobod Abu Ali ibn Sino nomidagi jamoat salomatligi texnikumi  
Farmakologiya va retseptura fani o'qituvchisi.*

Oshqozon osti bezi inson tanasida muhim rol o'ynaydigan muhim organdir. U bir nechta funktsiyalarni bajaradi. Birinchidan, u ovqat hazm qilishga yordam beradigan ovqat hazm qilish fermentlarini ishlab chiqaradi. Ikkinchidan, oshqozon osti bezi insulin va qon shakarini tartibga soluvchi boshqa gormonlarni ham ishlab chiqaradi. Agar bu organ to'g'ri ishlamasra, bu diabet va pankreatit kabi turli kasallikkarga olib kelishi mumkin. Oshqozon osti bezini dorilar bilan davolash organning normal ishlashini tiklashga yordam beradi. Dori vositalari odamga ta'sir qiladigan o'ziga xos kasallik uchun tanlanadi. Bizning saytimizning ushbu maqolasida siz oshqozon osti bezi uchun qanday dorilar mavjudligini va ularni qanday qilib to'g'ri qabul qilishni bilib olasiz.



**Oshqozon osti bezi uchun dorilar**

Oshqozon osti bezi inson tanasida muhim rol o'ynaydigan muhim organdir. U bir nechta funktsiyalarni bajaradi. Birinchidan, u ovqat hazm qilishga yordam beradigan ovqat hazm qilish fermentlarini ishlab chiqaradi. Ikkinchidan, oshqozon osti bezi insulin va qon shakarini tartibga soluvchi boshqa gormonlarni ham ishlab chiqaradi. Agar bu organ to'g'ri ishlamasda, bu diabet va pankreatit kabi turli kasalliklarga olib kelishi mumkin. Oshqozon osti bezi bezini dorilar bilan davolash organning normal ishlashini tiklashga yordam beradi. Dori vositalari odamga ta'sir qiladigan o'ziga xos kasallik uchun tanlanadi. Bizning saytimizning ushbu maqolasida siz oshqozon osti bezi uchun qanday dorilar mavjudligini va ularni qanday qilib to'g'ri qabul qilishni bilib olasiz.

### **Oshqozon osti bezi bilan bog'liq muammolar: pankreatit, diabet va boshqa kasalliklar**

Oshqozon osti bezining noto'g'ri ishlashi bilan bog'liq eng keng tarqalgan kasalliklar:

- \* Pankreatit. O'tkir yoki surunkali bo'lishi mumkin bo'lган yallig'lanish jarayonining paydo bo'lishi. Kasallikning o'tkir shakli kuchli qorin og'rig'i, ko'ngil aynishi va qayt qilish bilan namoyon bo'ladi. Surunkali doimiy og'riq, vazn yo'qotish va ovqat hazm qilish buzilishi bilan seziladi.



- \* Qandli diabet. Tana insulinni to'g'ri ishlata olmaydigan kasallik. Qon shakarini nazorat qilishga yordam beradigan gormon. Qandli diabetning ikki turi mavjud:

1-toifa va 2-toifa. 1-toifa odatda bolalik yoki o'smirlik davrida rivojlanadi, 2-toifa diabet ko'pincha kattalarda rivojlanadi.

Ushbu oshqozon osti bezi bilan bog'liq boshqa kasalliklar ham mavjud: onkologiya, oshqozon osti bezi kistalari va oshqozon osti bezi toshlari.

### **Oshqozon osti bezi uchun dorilar: dorilar turlari va ularning ta'siri**

Oshqozon osti bezi bilan bog'liq muammolarni davolash uchun quyidagi dorilar qo'llaniladi:

\* Ferment preparatlari. Pankreatit va oshqozon osti bezining disfunktsiyasi bilan bog'liq boshqa kasalliklarni davolash uchun ishlatiladi. Bunday dorilar ovqat hazm qilishga yordam beradigan va ovqat hazm qilishni yaxshilaydigan fermentlarni o'z ichiga oladi. Bunday dorilarga Pankreatin, kreon, Mezim misol bo'la oladi.

\* Yallig'lanishga qarshi dorilar. Yallig'lanish va og'riqni yo'qotish uchun o'tkir pankreatit uchun ishlatiladi. Ular steroid (masalan, prednizon) yoki steroid bo'limgan (masalan, ibuprofen) bo'lishi mumkin.

\* Antibiotiklar. Bakteriyalarga qarshi kurashish uchun oshqozon osti bezining yuqumli kasalliklarida qo'llaniladi. Bunday dorilarga Amoksitsillin, klaritromitsin misol bo'la oladi.

\* Gormonal dorilar. Qonda glyukoza miqdorini nazorat qiling. Ular insulin (masalan, insulin) yoki insulinsiz (masalan, Metformin) bo'lishi mumkin.

\* Diareyaga qarshi dorilar. Oshqozon osti bezi kasalliklaridan kelib chiqqan diareya uchun ishlatiladi. Ular najas chastotasini kamaytiradi va bemorning ahvolini yaxshilaydi. Bunday dorilarga loperamid, Imodium misol bo'la oladi.

\* Antispazmodiklar. Agar oshqozon osti bezidagi spazmlar va og'riqlarni bartaraf etish zarur bo'lsa, mutaxassislar tomonidan buyuriladi. Pankreatit yoki oshqozon osti bezida og'riq keltiradigan boshqa kasalliklar uchun buyuriladi.

\* Og'iz orqali shakarni kamaytiradigan dorilar. Qandli diabetni davolash uchun ishlatiladi. Ular oshqozon osti bezi faoliyatini yaxshilaydigan qon shakarini nazorat qilishga yordam beradi.

\* Xolesterolni kamaytiradigan dorilar. Oshqozon osti bezi kasalliklari uchun buyuriladi. Ular qondagi xolesterin miqdorini kamaytirishga yordam beradi, bu oshqozon osti bezi faoliyatini yaxshilaydi va yurak-qon tomir kasalliklari rivojlanishining oldini oladi.

Shuni ta'kidlash kerakki, ma'lum bir preparatni tanlash kasallik turiga va bemorning individual xususiyatlariga bog'liq. Shuning uchun davolanishni boshlashdan oldin maslahat va tegishli davolanishni tayinlash uchun shifokor bilan maslahatlashish kerak.

### **Oshqozon osti bezi kasalliklarining oldini olish**

Oshqozon osti bezining noto'g'ri ishlashi jiddiy oqibatlarga olib kelishi mumkin, shuning uchun profilaktika ushbu organning sog'lig'ini saqlashning asosiy omildir.

Oshqozon osti bezi kasalliklarining oldini olishning asosiy usullaridan biri bu to'g'ri ovqatlanishdir.

Yog'li, achchiq va qovurilgan ovqatlardan, shuningdek spirtli ichimliklardan saqlanish kerak. Ko'proq sabzavot, meva va oqsil mahsulotlarini iste'mol qilish tavsiya etiladi.

Shuningdek, vazningizni kuzatib borish va pankreatit rivojlanishiga olib kelishi mumkin bo'lgan semirishni oldini olish muhimdir. Muntazam jismoniy mashqlar sog'lom vaznni saqlashga va tananing umumiyligi holatini yaxshilashga yordam beradi.

Chekish ham oshqozon osti bezi kasalliklari uchun xavf omildir. Agar siz chekuvchi bo'lsangiz, unda bu odatdan voz kechish haqida o'ylishingiz kerak.

Bundan tashqari, muntazam ravishda tibbiy ko'rikdan o'tish va qon shakarini tekshirish kerak. Bu dastlabki bosqichlarda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolarni aniqlashga va davolanishni o'z vaqtida boshlashga yordam beradi.

Ushbu oddiy qoidalarga rioya qilish oshqozon osti bezi sog'lig'ini saqlashga va jiddiy kasalliklarning rivojlanishiga yo'l qo'ymaydi.

### **Oshqozon osti bezi uchun dori-darmonlarni to'g'ri tanlashning ahamiyati**

Oshqozon osti bezi uchun dori – darmonlarni to'g'ri tanlash ushbu organ kasalliklarini davolashda muhim jihatlardan biridir. Ushbu organ ovqat hazm qilish va metabolizmda muhim rol o'ynashini tushunish muhimdir, shuning uchun uning sog'lig'i tananing umumiyligi holatiga bevosita ta'sir qiladi.



Oshqozon osti bezi uchun dori-darmonlarni tanlashda ko'plab omillarni hisobga olish kerak: kasallik turi, uning bosqichi, tananing individual xususiyatlari va boshqa omillar. Bundan tashqari, ba'zi dorilar yon ta'sirga ega bo'lishi yoki bemor qabul qiladigan boshqa dorilar bilan o'zaro ta'sir qilishi mumkin.

Shuning uchun oshqozon osti bezi uchun dori-darmonlarni tanlashda shifokor bilan maslahatlashish zarur qadamdir.

Mutaxassis kerakli tekshiruvlar va testlarni o'tkazadi, kasallikning turini va uning bosqichini aniqlaydi, shuningdek bemor tanasining individual xususiyatlarini hisobga oladi. Ushbu ma'lumotlarga asoslanib, shifokor eng samarali va xavfsiz davolanishni tanlashi mumkin.

Dori-darmonlarni noto'g'ri tanlash bemorning sog'lig'ining yomonlashishiga, shuningdek asoratlar va yon ta'sirlarning rivojlanishiga olib kelishi mumkin. Shuning

uchun oshqozon osti bezi uchun dori-darmonlarni tanlashda malakali mutaxassisiga murojaat qilish va ularning tavsiyalariga amal qilish juda muhimdir.

### **Asosiy adabiyotlar**

1. M.N.Maxsumov, M.M.Malikov “Farmakologiya”. Toshkent., 2006y.
2. M.N.Maxsumov, X.X.Xolmatov “Fitoterapiya farmakologiya asoslari bilan birga”. Toshkent., 2003y.
3. B.A.Samura, L.T.Malaya “Fitoterapiya v klinike vnutrennix bolezney”. Xarkov. 2003.
4. M.D.Mashkovskiy “Lekarstvennyye sredstva” (1–2 tom). Moskva. 2004y.

### **Internet saytlari:**

1. <http://www.>
2. zionet.uz/http://www.
3. lex.uz/ httpwww.gugle.com/